

پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی زنان بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی

راضیه السادات مکیان^{۱*}، سمیرا کرمی^۲، انسیه آبکار^۳

۱. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علامه طباطبایی علیه‌السلام، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

r.s.mk92@gmail.com

۲. مربی، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، موسسه آموزش عالی امام جواد علیه‌السلام. یزد، ایران.

sami_k67@yahoo.com

۳. کارشناس روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، موسسه آموزش عالی امام جواد علیه‌السلام. یزد، ایران.

ensiyeabkar1375@gmail.com

تاریخ پذیرش: [۱۴۰۱/۱۱/۲۳]

تاریخ دریافت: [۱۴۰۱/۲/۲۶]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی زنان بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی اجرا شد. روش پژوهش همبستگی از نوع پیش‌بین بوده است و جامعه آماری آن شامل کلیه زنان متأهل خانه‌دار شهر یزد بود که تعداد ۳۳۳ نفر به صورت داوطلبانه انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های ناگویی هیجانی تورنتو، سنجش صفات پنج‌گانه شخصیتی (NEO) و مقیاس کیفیت زناشویی باسبی و همکاران (RDAS) صورت گرفت. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از روش همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، وظیفه‌شناسی و تجربه‌پذیری به‌طور مثبت و روان‌آزرده‌خویی و ناگویی هیجانی به‌طور منفی قابلیت پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی زنان را دارند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، روان‌آزرده‌خویی، وظیفه‌شناسی، تجربه‌پذیری و ناگویی هیجانی قابلیت پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی زنان خانه‌دار را دارند.

واژگان کلیدی: کیفیت روابط زناشویی، ناگویی هیجانی، ویژگی‌های شخصیتی.

۱- مقدمه

انسان براساس سرشت و نیاز ذاتی خویش به انس و الفت با دیگران و مصاحبت و همراهی و همراز شدن با آنان نیازمند است و خانواده نهادی است که به این نیاز فطری بشر به صورت طبیعی، عمیق و آرام‌بخش پاسخ می‌دهد (معاذی نژاد، عارفی، امیری، ۱۴۰۰)؛ بنابراین نیاز به برقراری ارتباط توأم با صمیمیت یکی از دلایلی است که زن و مرد را به سوی انتخاب و پیوند زناشویی با هم می‌کشاند (Lawford, Astrologo, Ramey & Linden-Andersen, 2020). پژوهشگران معتقدند دست یافتن به یک زندگی رضایت‌بخش و موفق بدون توجه به موضوع کیفیت روابط زناشویی^۱ و تلاش در راستای بهبود و ارتقای آن، امکان‌پذیر نخواهد بود (پناهی و فاتحی زاده، ۱۳۹۴). با توجه به این‌که کیفیت روابط زناشویی یکی از زیرمجموعه‌های بهزیستی^۲ و رضایت از زندگی^۳ به شمار می‌رود، تغییرات در رضایت کلی از زندگی سبب تغییر در کیفیت روابط زناشویی خواهد شد (حیدری، ۱۳۹۶).

با توجه به نتایج مثبت ازدواج پایدار، پژوهشگران توجه زیادی را به شاخص‌ها و عوامل تأثیرگذار بر کیفیت روابط زناشویی معطوف داشته‌اند. به‌عنوان مثال محققان معتقدند صفات شخصیتی از جمله عوامل مهمی هستند که بر کیفیت روابط زوجین تأثیر می‌گذارد (شیخ‌الاسلامی، آذرینور و محمدی، ۱۳۹۴؛ ریحانی و سلیمانیان، ۱۳۹۶).

تاکنون ویژگی‌های شخصیتی بسیاری عنوان شده است که از جمله مهم‌ترین و فراگیرترین این مدل‌ها در بررسی صفت‌های شخصیت، مدل پنج عامل بزرگ مک‌کری و کاستا است که نسبت به سایر مدل‌ها پژوهش‌های بیشتری را در حیطه شخصیت به خود اختصاص داده است (McCrae & Costa, 2004). صفات پنج عاملی شخصیت شیوه‌های تفکر، احساس و رفتار افراد را بر اساس منش آن‌ها در پنج حوزه اصلی شخصیتی شامل روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی تعریف می‌کند (Boudreaux & Ozer, 2015).

محققان معتقدند همان‌طور که ابراز هیجان می‌تواند به غنی‌سازی رابطه زناشویی بیفزاید. ناگویی و عدم ابراز هیجانات تأثیر منفی بر این رابطه داشته و زندگی زوجین را تحت شعاع خود قرار می‌دهد. در برخی از پژوهش‌های انجام‌شده ناگویی هیجانی با توانایی برقراری ارتباط و تداوم آن، روابط صمیمی، رضایت زناشویی و مشکلات بین فردی رابطه دارد (Hesse & Floyd, 2011; Besharat, 2010). پژوهشگران معتقدند که افراد با ناگویی هیجانی نیاز قوی به وابستگی دارند که نتیجه‌اش شک و تردید و بی‌اعتمادی به دیگران است و به دلیل بی‌تفاوتی و بی‌علاقگی نسبت به دیگران مشکلات بین شخصی متعدد در آن‌ها مشاهده شده است (Brown, Fite, 2016). این افراد در بیان نیازهایشان به دیگران مشکل دارند و توانایی مقابله با چالش‌های بین شخصی در موقعیت‌های اجتماعی را ندارند (Puşcaşua & Usaci, 2016).

۲- مرور مبانی نظری و پیشینه

کیفیت روابط زناشویی به‌عنوان میزان توافق نسبی زن و شوهر درباره موضوعات مهمی چون همکاری در کارها و فعالیت‌های مشترک و ابراز محبت به یکدیگر تعریف شده است (Gong, 2007) و شامل ابعاد گوناگون ارتباط زوجین مانند سازگاری^۴، رضایت، شادمانی^۵، انسجام^۶ و تعهد^۷ می‌شود (TroxeI, 2006). روانشناسان کیفیت زندگی زن و شوهر با یکدیگر را عامل موفقیت و عملکرد ازدواج توصیف کرده‌اند و امروزه این بعد یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم تداوم و پایداری و ثبات زناشویی است (Killewald, 2016).

1. Marital Quality (Rajabi, Hayatbakhsh, & Taghipoor, 2015)
2. Rehabilitation
3. Life Satisfaction
4. Compatibility
5. Happiness
6. Coherence
7. Obligation

پژوهشگران معتقدند تمرکز بر افزایش کیفیت روابط زناشویی زوجین کمک فراوانی به سلامت جسمی و روانی همه اعضای خانواده خواهد کرد (رجبی، کاوه فارسانی، امان الهی و خجسته مهر، ۱۳۹۷).

یافته‌های پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند افراد متأهلی که کیفیت روابط زناشویی آن‌ها پایین است نسبت به هم‌تایان مجرد خود از سلامت کمتری برخوردارند (Smith, Uchino, B. N., MacKenzie, J., Hicks, A. M., Campo, R. A., Reblin & et al., 2013; Slatcher, 2010). در همین راستا جورج^۱ (۲۰۱۰) معتقد است کیفیت زندگی زناشویی بهترین پیش‌بینی کننده شادمانی در زندگی است. در واقع ۵۰ درصد از زوج‌های دارای زندگی‌های شاد وجود کیفیت روابط زناشویی خوب را گزارش کرده‌اند. با کاهش کیفیت روابط زناشویی، ناسازگاری در روابط زوجین افزایش می‌یابد و پیامدهایی مانند طلاق، کاهش رضایت از زندگی (Amato & Hohmann- Marriott, 2010) و سطح پایین کیفیت روابط بین‌فردی (Cui & Fincham, 2010) را به دنبال دارد.

صفات شخصیتی الگوهایی از افکار، احساسات و اعمال را منعکس می‌کند که در طی زمان و موقعیت‌ها نسبتاً ثابت و پایدار هستند (Önder, 2012). شخصیت به‌عنوان مجموعه‌ای از ویژگی‌های متمایز در هر فرد تعریف شده است. آگاهی از سبک شخصیت و یا نوع خلق‌وخو به ما در شناسایی نقاط قوت و ضعف خود کمک می‌کند. شناخت ما از شخصیت خویش به ما بینش می‌دهد چگونه پاسخ‌های خاصی به دیگران بدهیم و حتی مهم‌تر از آن به درک و شناخت تفاوت دیگران در ارائه پاسخ به ما کمک خواهد کرد (Nall & Aull, 2010).

پیشینه‌های پژوهشی نشان می‌دهند که یک ارتباط قابل توجهی میان صفات شخصیتی و شاخص‌های متفاوت زندگی زناشویی زوجین وجود دارد، به‌طور مثال اسدزاده، حبیبی، بهرام‌آبادی و فرهنگی (۱۴۰۰)، به این نتیجه دست یافتند که ویژگی‌های شخصیتی به‌صورت مستقیم و از طریق نقش میانجی ناگویی هیجانی با تعارضات زناشویی رابطه دارد. حضرتی، کچویی و بسطامی کتولی (۱۴۰۰)، مرادی، گرمی‌نیا، حاتمی و ابوالمعالی‌الحسینی (۱۳۹۷)، معتقدند که رضایتمندی زناشویی بیش از همه از ویژگی‌های شخصیتی زوجین متأثر است. حسینی، زهراکار، داورنیا، شاکرمی و محمدی (۱۳۹۴) و جورابچی، دوایی و مردانی‌راد (۱۳۹۹)، معتقدند ویژگی‌های شخصیتی افراد عامل مهمی در پیش‌بینی میزان تعهد زناشویی آنان می‌باشد.

ناگویی هیجانی نوعی نارسایی خلقی است که باعث ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی و تنظیم هیجان‌ها می‌شود. افراد دچار ناگویی هیجانی در شناسایی صحیح هیجان‌ها از چهره دیگران مشکل دارند و ظرفیت آن‌ها برای همدردی با اطرافیان محدود است (Serafini, Gonda, Pompili, Rihmer, Amore, & Yeger, 2016). این‌گونه افراد در بازشناسی، آشکارسازی، پردازش و تنظیم هیجان‌ها با دشواری‌هایی مواجه‌اند (Kreitler, 2002).

به بیان دیگر ناگویی هیجانی معادل دشواری در خودتنظیم‌گری هیجانی یا ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی و تنظیم هیجان‌ها است. وقتی اطلاعات هیجانی نتوانند در فرایند پردازش شناختی، ادراک و ارزشیابی شوند، فرد از نظر عاطفی و شناختی دچار آشفتگی و درماندگی می‌شود. این ناتوانی، سازمان عواطف و شناخت‌های فرد را مختل می‌سازد و در سطح تعامل‌های اجتماعی، مشکلات بین شخصی را بر فرد تحمیل می‌کند (عقیلی و یزدانی، ۱۳۹۹). به‌طور مثال نتایج پژوهش سعیدی و قاسمی (۱۳۹۶)، نشان داد ناگویی هیجانی به راهبردهای نامناسب در نظم‌جویی هیجانی منجر می‌شود و همین امر موجب افزایش تعارضات زناشویی می‌گردد. زارع درخشان و روشن چلسی (۱۳۹۹) نیز به این نتیجه دست یافتند که ناگویی هیجانی قادر به پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین هست در حقیقت ناگویی هیجانی یک عامل تأثیرگذار در ارتباط زوجین می‌باشد که موجب می‌شود زوجین با یکدیگر روابط سالمی را تجربه کنند. امیرخسروی، بهرامی و سعادت‌شامیر (۱۴۰۰)، معتقدند وقتی زنان در تشخیص، توصیف و در بیان هیجان‌ات و احساسات با مشکل روبه‌رو باشند و دشواری در انتقال هیجان‌ات و احساسات داشته باشند، نمی‌توان انتظار داشت که روابط مثبت و شدید عاطفی بین زن و مرد شکل بگیرد؛ چراکه اساساً، زمینه آن مهیا نیست.

پژوهش‌هایی در دست است که حاکی از اهمیت مهارت‌های هیجانی و توانایی ابراز هیجانات بر میزان رضایت زناشویی؛ بحرینی، کشوری و فرنام (۱۳۹۸)، خواجه و خضری‌مقدم (۱۳۹۵)، Karukivi, Hautala, Kaleva, Haapasalo-Pesu, Liuksila, Joukamaa et al (2010) و Zhaoyang, Martire, & Stanford (2018) سازگاری زناشویی؛ رجبی و همکاران (۱۳۹۷)، صمیمیت زناشویی؛ ایران‌دوست، سهرابی، ملیح‌الذاکرینی و آهی (۱۳۹۷) و تعارضات زناشویی؛ رضایی و دشت‌بزرگی (۱۳۹۷) و Guvensel, Dixon, و Chang, & Dew (2018) زنان در طی زندگی مشترک است.

همان‌طور که بیان شد چگونگی و کیفیت روابط میان زوجین تعیین‌کننده کارکرد نهاد خانواده است. این مؤلفه جنبه‌های گوناگون جسمانی و روانی افراد را تحت تأثیر قرار داده و خود از عوامل گوناگونی اثر می‌پذیرد (شیخ‌الاسلامی و همکاران، ۱۳۹۴). بر این اساس در چند دهه اخیر پژوهشگران توجه زیادی را به شاخص‌ها و عوامل اثرگذار بر کیفیت زندگی زناشویی معطوف داشته‌اند. لذا پژوهش حاضر به دنبال پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی با ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی بود. با توجه به هدف پژوهش، فرضیه اصلی به این شرح آزمون شد:

ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی پیش‌بینی‌کننده کیفیت روابط زناشویی می‌باشند.

۳- روش‌شناسی

پژوهش حاضر با توجه به هدف کاربردی و یک پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی بود. جامعه آماری آن شامل کلیه زنان متأهل خانه‌دار شهر یزد بود. نمونه موردبررسی در این پژوهش ۳۳۳ نفر از زنان متأهل شهر یزد بودند که به شیوه نمونه‌گیری داوطلبانه انتخاب شدند. به‌منظور رعایت نکات اخلاقی قبل از جمع‌آوری داده‌ها به شرکت‌کنندگان در رابطه با اهداف پژوهش آگاهی داده شد و با رضایت آگاهانه در پژوهش شرکت کردند. همچنین به شرکت‌کنندگان از لحاظ محفوظ ماندن اطلاعات شخصی نزد پژوهشگر و استفاده از آن‌ها صرفاً در راستای اهداف پژوهش اطمینان داده شد. لازم به ذکر است که در بررسی داده‌ها با در نظر گرفتن داده‌های از دست‌رفته تعداد ۳۰۰ نفر در تجزیه و تحلیل داده‌ها مورد تحلیل قرار گرفتند. برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده گردید:

۳-۱- مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو^۱

این پرسشنامه توسط باگی، پارکر و تیلور^۲ (۱۹۹۴) معرفی شده و یک مقیاس ۲۰ سؤالی است که سه زیر مقیاس دشواری در شناسایی احساسات (شامل سؤالات ۱، ۳، ۶، ۷، ۹، ۱۳، ۴)، دشواری در توصیف احساسات (شامل سؤالات ۲، ۴، ۱۱، ۱۲، ۱۷) و تفکر عینی (شامل سؤالات ۵، ۸، ۱۰، ۱۵، ۱۸، ۲۰) را در مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت از نمره ۱ (کاملاً مخالف) تا نمره ۵ (کاملاً موافق) می‌سنجد. لازم به ذکر است که گویه‌های ۴، ۱۰، ۱۸، ۱۹، ۵۱، ۱۸، ۱۹ نمره‌گذاری معکوس دارند. یک نمره کل نیز از جمع نمره‌های سه زیر مقیاس برای ناگویی هیجانی کلی محاسبه می‌شود (Bagby et al., 1994). ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس در پژوهش‌های متعدد تأیید شده است. تیلور، باگی و پارکر (۱۹۹۷)، آلفای کرونباخ این پرسشنامه را ۰/۸۱ گزارش کردند. در نسخه فارسی ضرایب آلفای کرونباخ برای ناگویی هیجانی کل ۰/۸۵ و سه زیر مقیاس دشواری در شناسایی احساسات ۰/۸۲، دشواری در توصیف احساسات ۰/۷۵ و برای تفکر عینی ۰/۷۲ محاسبه شد که نشانه همسانی درونی خوب مقیاس است (بشارت، ۱۳۹۲).

۳-۲- پرسشنامه پنج عاملی شخصیتی نئو^۳

برای سنجش ویژگی‌های شخصیتی از فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت کاستا و مک‌کری (۱۹۸۹) استفاده شد که دارای ۶۰ سؤال پنج‌گزینه‌ای است که بر اساس مقیاس لیکرت (۱: کاملاً موافقم و ۵: کاملاً مخالفم) نمره‌گذاری می‌شود. این آزمون ۵ بعد

1. Toronto Alexithymia Scale
2. Bagby, Parker, & Taylor
3. NEO-Personality Inventory Revised

شخصیت بهنجار را اندازه‌گیری می‌کند و شامل ۱۲ ماده برای هریک از پنج بعد است (McCrae & Costa, 2004). خرده مقیاس‌های هریک از پنج عامل عبارت است از روان آزرده‌خویی، برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی. ضریب آلفای گزارش شده این پرسشنامه توسط مک‌کری و کاستا (۲۰۰۴)، بین ۰/۷۴ تا ۰/۸۹ با میانگین ۰/۸۱ متغیر بوده است. در پژوهش (سپاه‌منصور، دلاور و صفاری‌نیا، ۱۳۹۰)، ضریب آلفای کرونیباخ برای مقیاس‌های روان‌رنجور خویی ۰/۷۵، برون‌گرایی ۰/۷۷، گشودگی به تجربه ۰/۸۰، توافق‌پذیری ۰/۷۵ و وظیفه‌شناسی ۰/۷۷ به‌دست‌آمده است. روایی این پرسشنامه در ایران به روش همبستگی مقیاس‌های آن با پرسشنامه تجدیدنظر شده آیزنک-فرم کوتاه در عامل روان‌رنجوری ۰/۷۲ و در عامل برون‌گرایی ۰/۷۰ و همبستگی مقیاس‌های توافق‌پذیری و باوجدانی بودن با مقیاس روان‌پریش خویی ۰/۳۲ و همبستگی انعطاف‌پذیری با عامل برون‌گرایی ۰/۲۲ گزارش شده است. ضریب پایایی با روش آلفا برای عوامل روان‌رنجوری، برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و باوجدان بودن به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۰، ۰/۷۹، ۰/۷۹ بوده است.

۳-۳- مقیاس کیفیت زناشویی (RDAS^۱) - فرم تجدیدنظر شده

توسط باسی، کرین، لارسون و کریستنسن^۲ در سال ۱۹۹۵ ساخته شده است که به‌منظور سنجش میزان کیفیت روابط زناشویی بکار می‌رود. این پرسشنامه از ۱۴ گویه و ۳ خرده مقیاس توافق (سؤالات ۱ تا ۶)، رضایت (سؤالات ۷ تا ۱۰) و انسجام (سؤالات ۱۱ تا ۱۴) تشکیل شده است که در مجموع نمره کیفیت زناشویی را نشان می‌دهند و نمرات بالا نشان‌دهنده کیفیت زناشویی بالاتر است. نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۶ نقطه‌ای (همیشه اختلاف داریم = ۰ و توافق دائم داریم = ۵) می‌باشد. پایایی پرسشنامه به شیوه‌ی آلفای کرونیباخ در مطالعه هولیست و میلر^۳ (۲۰۰۵) برای سه خرده مقیاس توافق، رضایت و انسجام به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۰ و ۰/۹۰ گزارش شده است. در نسخه فارسی این پرسشنامه ضرایب پایایی همسانی درونی از جمله آلفای کرونیباخ و تصنیف برای ۱۴ ماده و سه عامل در کل پرسشنامه به ترتیب با مقدار ۰/۹۲ و ۰/۸۹ رضایت‌بخش بوده است (یوسفی، ۱۳۹۰). به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS-20 استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از گزارش فراوانی، میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده گردید.

۴- یافته‌ها

در جدول ۱ تعداد آزمودنی‌ها، میانگین و انحراف استاندارد در متغیرهای پژوهش نشان داده شده است.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
روان آزرده خویی	۳۰۰	۲۴/۳۸	۶/۱۳
برون‌گرایی	۳۰۰	۱۹/۰۵	۴/۴۲
تجربه‌پذیری	۳۰۰	۲۱/۶۵	۴/۷۴
توافق‌پذیری	۳۰۰	۲۵/۳۴	۵/۲۱
وظیفه‌شناسی	۳۰۰	۲۲/۴۷	۵/۵۰
ناگویی هیجانی	۳۰۰	۵۵/۶۴	۸/۵۲
کیفیت روابط زناشویی	۳۰۰	۳۶/۹۱	۶/۳۱

1. Revised Dyadic Adjustment Scale
2. Busby, Crane, Larson & Christensen
3. Hollist & Miller

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که میانگین و انحراف استاندارد متغیر روان آزرده‌خویی برابر با ۲۴/۳۸ و ۶/۱۳، برون‌گرایی ۱۹/۰۵ و ۴/۴۲، تجربه‌پذیری ۲۱/۶۵ و ۴/۷۴، توافق‌پذیری ۲۵/۳۴ و ۵/۲۱، وظیفه‌شناسی ۲۲/۴۷ و ۵/۵۰، ناگویی هیجانی ۵۵/۶۴ و ۸/۵۲ و میانگین و انحراف معیار متغیر کیفیت روابط زناشویی ۳۶/۹۱ و ۶/۳۱ هست.

همچنین جهت ارزیابی رابطه بین متغیرهای پژوهش از روش تحلیل همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۲ قابل مشاهده است.

جدول ۲. ضرایب همبستگی بین متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی با کیفیت روابط زناشویی

کیفیت روابط زناشویی		متغیر
ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری	
-۰/۱۴	۰/۰۱	روان آزرده‌خویی
۰/۱۶	۰/۰۰۴	برون‌گرایی
۰/۱۴	۰/۰۱	تجربه‌پذیری
۰/۱	۰/۰۸	توافق‌پذیری
۰/۱۵	۰/۰۰۶	وظیفه‌شناسی
-۰/۱۲	۰/۰۳	ناگویی هیجانی

همان‌طوری که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود بین متغیرهای برون‌گرایی، تجربه‌پذیری و وظیفه‌شناسی با کیفیت روابط زناشویی زنان رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$). درحالی‌که بین متغیر توافق‌پذیری با کیفیت روابط زناشویی زنان رابطه معنی‌داری وجود ندارد. از سویی با توجه به نتایج جدول ۲ می‌توان گفت میان متغیرهای روان آزرده‌خویی و ناگویی هیجانی با کیفیت روابط زناشویی زنان رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$).

جدول ۳ خلاصه تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام کیفیت روابط زناشویی زنان از طریق متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی را نشان می‌دهد. در این جدول مقادیر F ، R و R^2 برای معنی‌داری مدل‌های رگرسیونی به همراه مقادیر B و β برای هر یک از متغیرهای حاضر در مدل ارائه شده است.

طبق این جدول مقدار F در گام اول ۸/۳۱، در گام دوم ۱۰/۱۳ ($P < ۰/۰۰۱$)، در گام سوم ۱۰/۹۳، در گام چهارم ۱۱/۱۴ و در گام پنجم ۱۰/۳۵ به دست آمده است که هر پنج گام معنادار هستند. همچنین ضریب تعیین در گام اول ۰/۰۲، در گام دوم ۰/۰۶، در گام سوم ۰/۱، در گام چهارم ۰/۱۳ و در گام پنجم ۰/۱۵ به دست آمده است که میزان تبیین واریانس متغیر وابسته یعنی کیفیت روابط زناشویی توسط متغیرهای پیش‌بین در هر گام را نشان می‌دهد.

در گام‌های مشخص شده ابتدا برون‌گرایی به دلیل بیشترین همبستگی با متغیر کیفیت روابط زناشویی ابتدا وارد معادله شده است و با ضریب بتای مثبت و معنادار (۰/۱۶) کیفیت روابط زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. در گام دوم روان آزرده‌خویی با متغیر کیفیت روابط زناشویی وارد معادله شده است و با ضریب بتای منفی و معنی‌دار (-۰/۱۹) کیفیت روابط زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. در گام سوم وظیفه‌شناسی وارد معادله رگرسیون شده است و با ضریب بتای مثبت و معنادار (۰/۲۰) کیفیت روابط زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. در گام چهارم ناگویی هیجانی وارد معادله رگرسیون شده است که با ضریب بتای منفی و معنادار (-۰/۱۸) قادر به پیش‌بینی متغیر کیفیت روابط زناشویی است و در نهایت تجربه‌پذیری وارد معادله رگرسیون شده است که با ضریب بتای مثبت و معنادار (۰/۱۷) کیفیت روابط زناشویی را پیش‌بینی می‌کند.

جدول ۳. تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام کیفیت روابط زناشویی زنان از طریق ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی

گام	متغیر	F	R	R ²	β	B
۱	برون‌گرایی	۸/۳۱	۰/۱۶	۰/۰۲	۰/۱۶	۰/۲۳
۲	برون‌گرایی	۱۰/۱۳	۰/۲۵	۰/۰۶	۰/۲۱	۰/۳۱
	روان‌آزرده‌خویی				-۰/۱۹	-۰/۲۰
۳	برون‌گرایی	۱۰/۹۳	۰/۳۱	۰/۱	۰/۱۹	۰/۲۷
	روان‌آزرده‌خویی				-۰/۲۵	-۰/۲۶
۴	وظیفه‌شناسی	۱۱/۱۴	۰/۳۶	۰/۱۳	۰/۲۰	۰/۲۹
	روان‌آزرده‌خویی				-۰/۳۱	-۰/۳۲
	ناگویی هیجانی				۰/۱۸	۰/۲۱
۵	برون‌گرایی	۱۰/۳۵	۰/۳۸	۰/۱۵	۰/۱۷	۰/۲۴
	روان‌آزرده‌خویی				-۰/۳۶	-۰/۳۷
	وظیفه‌شناسی				۰/۱۲	۰/۱۴
	ناگویی هیجانی				-۰/۲۰	-۰/۱۵
	تجربه‌پذیری				۰/۱۷	۰/۲۲

۵- بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش باهدف پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی با ویژگی‌های شخصیتی و ناگویی هیجانی زنان متأهل شهر یزد شکل گرفت. نتایج حاصل از تحلیل ضریب همبستگی و رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که بین ویژگی شخصیتی روان‌آزرده‌خویی و ناگویی هیجانی با کیفیت روابط زناشویی زنان خانه‌دار همبستگی منفی معناداری وجود دارد و بین ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، تجربه‌پذیری و وظیفه‌شناسی با کیفیت روابط زناشویی زنان خانه‌دار همبستگی مثبت معناداری وجود دارد.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد اولین و مؤثرترین متغیر در پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی زنان صفت شخصیتی برون‌گرایی است. در تبیین احتمالی این یافته می‌توان بیان کرد برون‌گرایی با هیجان‌های مثبتی همچون خوش‌بینی، عشق و صمیمیت همراه است. افرادی که نمره بالایی در متغیر برون‌گرایی کسب می‌کنند، سرزندگی و شادابی بیشتری را از خود نشان می‌دهند و در روابط میان‌فردی از موفقیت بیشتری برخوردارند. به همین علت به احتمال بیشتری با رفتار خود باعث افزایش رضایت در همسرشان می‌گردند (ترقی‌جاه، بهادری و خانجانی، ۱۳۹۵). این افراد سعی در افزایش کیفیت روابط زناشویی خود دارند و در پی آن باعث افزایش جلب حمایت همسر خود می‌گردند (Önder, 2012)؛ بنابراین افرادی که از نظر اجتماعی خوش‌برخورد و در ارتباط با دیگران هم‌احساسی و توجه بیشتری دارند، کیفیت روابط زناشویی بالاتری را تجربه می‌کنند. به بیان دیگر اجتماعی و فعال بودن افراد برون‌گرا بر کیفیت روابط زناشویی آن‌ها اثرگذار است. این یافته همسو با نتایج صادقی، جاوید و شلانی (۱۳۹۸)، فیروزی و خرامین (۱۳۹۹)، هاشمی، عارفی، کاکابرایی و چهری (۱۴۰۱)، پارپایی، امیری و عارفی (۱۴۰۱)، Ahmadi, Panaghi, Sadeghi, & Zamani Zarchi (2020)، Chis(2022)، Costa, Mosmann (2021)، Ali (2019)، Røysamb, Nes, Czajkowski, & Vassend (2018) می‌باشد.

روان‌آزرده‌خویی دومین متغیر پژوهش حاضر از لحاظ اهمیت در پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی زنان معرفی شده است. در تبیین این یافته می‌توان گفت هر اندازه میزان روان‌آزرده‌خویی زنان بیشتر باشد رفتارهای منفی بیشتری نسبت به همسر خود نشان می‌دهند. این

افراد در روابط خود تمایل به تجربه هیجانات منفی مثل اضطراب و افسردگی دارند. معمولاً مضطرب، بیمناک و مستعد نگرانی هستند و احساس غم، تنهایی و طرد می‌کنند. لذا از زندگی خود لذت کمی می‌برند و همین مسئله باعث کاهش کیفیت روابط زناشویی آن‌ها خواهد شد. این ویژگی‌ها باعث می‌شود تا این افراد برای حل اختلافات خود در تعاملات زناشویی‌شان فعالیت مناسبی انجام ندهند و با فرار و اجتناب از مشکلات به سستی روابط خود دامن بزنند و باعث کاهش اعتماد همسر و کیفیت زندگی زناشویی گردند (حسینی و همکاران، ۱۳۹۴). این یافته نیز همسو با نتایج ریحانی و سلیمانیان (۱۳۹۶)، صدیقی، دوگانه‌ای فرد و رضاخانی (۱۳۹۹)، طلوع تکمیلی ترابی، وکیلی و فتاحی اندبیل (۱۳۹۹)، اشرفیان لک و باقری (۱۳۹۹)، هاشمی و همکاران (۱۴۰۱)، Sayehmiri, Kareem, (2020)، Abdi, Dalvand, & Gheshlagh (2020)، Isma, & Turnip (2019)، Spikic, & Mortelmans (2021)، Chis (2022) و Yılmaz, & Avci (2022) می‌باشد.

وظیفه‌شناسی از دیگر متغیرهای پژوهش می‌باشد که می‌تواند کیفیت روابط زناشویی زنان را در جهت مثبت پیش‌بینی کند. در واقع می‌توان گفت یک ارتباط قابل توجه بین وظیفه‌شناسی و کیفیت روابط زناشویی وجود دارد. در تبیین این یافته می‌توان چنین بیان کرد که افراد با نمره بالای وظیفه‌شناسی از قبل از ازدواج برای زندگی بعد از ازدواج خود برنامه‌ریزی کرده و جهت تشکیل و حفظ آن کارآمدتر و مسئولانه‌تر عمل کرده و از آنجایی که میل بیشتری به پیشرفت دارند در وضعیت‌های آشفته کننده زندگی زناشویی عملکرد بهتری از خود نشان می‌دهند و همین عامل موجب افزایش کیفیت روابط زناشویی آن‌ها خواهد شد (ریحانی و سلیمانیان، ۱۳۹۶). چهره، ازگلی، ابوالمعالی و نصیری (۱۳۹۶)، دریافتند که ویژگی وظیفه‌شناسی موجب توانمندی افراد در اداره درگیری‌های احتمالی در رابطه، کمتر انتقاد کردن از همسر و در نتیجه کاهش میزان تعامل‌های منفی در آن‌ها می‌شود. در پژوهش اوندر (۲۰۱۲)، افراد با وظیفه‌شناسی بالا گزارش کردند از راهبردهای برنامه‌ریزی مانند راهبرد آگاهانه و مقابله کردن فعال با حذف مشکلاتی که با آن مواجه می‌شوند، استفاده می‌کنند. آن‌ها تمایل ندارند دستیابی به اهدافشان را ترک کنند و به همین خاطر به فراموش کردن مشکلاتشان نمی‌پردازند. از این جهت افراد با این ویژگی به علت این که از اهداف خود به‌سادگی چشم‌پوشی نمی‌کنند و مسئولیت اعمال خود را می‌پذیرند و نسبت به تعهدات خود پایبند می‌باشند، در زندگی زناشویی خود نیز این ویژگی‌ها را بروز می‌دهند و لذا به احتمال بیشتری کیفیت روابط زناشویی بالاتری را تجربه می‌کنند (محمدزاده ابراهیمی، جهمری، برجعلی، ۱۳۸۶). یافته پژوهش حاضر در این زمینه با یافته‌های پژوهش ریحانی و همکاران (۱۳۹۶)، صادقی و همکاران (۱۳۹۸)، فیروزی و خرامین (۱۳۹۹)، هاشمی و همکاران (۱۴۰۱)، Brudek, Steuden, & Isma, & Turnip (2019)، Sayehmiri & et al (2020)، Claxton, O'Rourke, Smith, & DeLongis (2012) و Jasik (2018) و Chis (2022) همسو می‌باشد.

چهارمین متغیر پژوهش که در صورت بالا بودن می‌تواند موجب کاهش کیفیت روابط زناشویی زنان شود ناگویی هیجانی است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد با ناگویی هیجانی سطوح کمتری از همدلی را که لازمه رابطه صمیمانه است از خود نشان می‌دهند (Jonason, Lyons, Bethell, & Ross, 2013). بر اساس دیدگاه روابط موضوعی این افراد با فقدان عاطفه لیبدوئی توصیف می‌شوند. آن‌ها نسبت به دیگران مهم، علاقه و هیجانی نشان نمی‌دهند و سبک ارتباطی سرد و اجتنابی دارند (Spitzer, Siebel-Jürges, Barnow, Grabe, & Freyberger, 2005). در نتیجه باعث کاهش کیفیت ارتباط با همسر می‌شود. به بیان دیگر همان‌طور که ابراز احساسات و هیجانات نقش مهمی در رشد صمیمیت زوجین دارد ناگویی هیجانی و عدم ابراز آن نیز تأثیر منفی بر این رابطه داشته و یک عامل مهم در کاهش کیفیت روابط زناشویی به شمار می‌رود. بر این اساس می‌توان پیش‌بینی کرد که ناگویی هیجانی مشکلات بین فردی زوجین را افزایش می‌دهد و ارتباطات صمیمانه را سخت‌تر می‌کند. نارسایی در شناخت صحیح هیجان‌ها، زوجین را با مشکلات متعدد در روابط بین‌فردی مواجه می‌سازد و کیفیت روابط زناشویی را کاهش می‌دهد. برای مثال مصاحبت و برقراری روابط صمیمی با همسر مستلزم توانایی شناخت هیجان‌ها و عواطف خود همسر است و نقص و ناتوانی در شناخت هیجان‌ها و عواطف باعث به وجود آمدن مشکلات بین‌فردی در زمینه روابط صمیمی می‌شود (Bulgan & Çiftçi, 2017). یافته پژوهش حاضر در این زمینه با

یافته‌های پژوهش رضایی و دشت‌بزرگی (۱۳۹۷)، خواجه و خضری‌مقدم (۱۳۹۵)، مؤید، حاجی‌علی‌اکبری، مهریزی و حبیبی (۱۳۹۷)، بحرینی و همکاران (۱۳۹۸)، امیر خسروی و همکاران (۱۴۰۱)، Edwards & Wupperman (2017)، Schuetz, Multon (2017)، Lyvers, Pickett, Needham, & Thorberg (2022) و El Frenn, Akel, Hallit, & Obeid (2022) همسو می‌باشد.

تجربه‌پذیری یکی دیگر از متغیرهای پیش‌بین کیفیت روابط زناشویی زنان می‌باشد. در تبیین احتمالی این یافته می‌توان گفت تجربه‌پذیری در زنان با ویژگی‌هایی نظیر انعطاف‌پذیری در حل مشکلات، توجه بیشتر به همسر، استفاده از روش‌های گوناگون و عقلانی در حل تعارضات زناشویی و روابط جنسی (Donnellan, Conger, & Bryant, 2004)، افزایش رغبت در توجه به صحبت‌ها و خواسته‌های همسر و فهم و درک دیدگاه‌های او (عباسی و رسول‌زاده طباطبائی، ۱۳۸۸)، همراه است که باعث می‌شود این افراد در حل مسائل و چالش‌های زندگی زناشویی به گستره وسیعی از راه‌حل‌ها دست یابند و همین امر می‌تواند افزایش کیفیت روابط زناشویی را برای آن‌ها به دنبال داشته باشد. در همین راستا مرادی و همکاران (۱۳۹۷)، معتقدند که افراد دارای این تیپ شخصیتی احساسات خود را به شکلی نیرومند تجربه می‌کنند، به این تجربه بها می‌دهند و آن را به‌عنوان سرچشمه معنای زندگی در نظر می‌گیرند؛ بنابراین می‌توان گفت تجربه‌پذیری به‌عنوان یکی از صفات شخصیتی در طی زندگی مشترک زوجین می‌تواند نقش‌آفرین باشد و باعث افزایش کیفیت روابط زناشویی گردد. یافته پژوهش حاضر در این زمینه با یافته‌های پژوهش مرادی و همکاران (۱۳۹۷)، ریحانی و سلیمانیان (۱۳۹۶)، صدیقی و همکاران (۱۳۹۸)، فیروزی و خرامین (۱۳۹۹)، پارپایی و همکاران (۱۴۰۱)، Chis (2022) و Ali (2019) همسو می‌باشد.

مطالعه حاضر نیز همچون بسیاری از پژوهش‌های دیگر دارای محدودیت‌های مختص خود بود. برای نمونه محدود بودن نمونه مطالعه حاضر به زنان متأهل استان یزد قابلیت تعمیم یافته‌های مطالعه حاضر را به دیگر جوامع محدود می‌سازد. هم‌چنین از آنجایی که استفاده از ابزار خودگزارش‌دهی با سوگیری همراه است در تفسیر و تعمیم نتایج مطالعاتی چون مطالعه حاضر باید جانب احتیاط را رعایت کرد. با توجه به اهمیت نهاد خانواده در ایران و نقش کلیدی و مؤثری که زوجها در پایه‌ریزی و استمرار خانواده‌های مستحکم و بادوام ایفا می‌کنند، لذا تقویت مهارت‌های مرتبط با افزایش «کیفیت روابط زناشویی» در زوجین، پیشنهاد می‌گردد.

۶- تقدیر و تشکر

در پایان از همکاری تمامی بانوانی که در اجرا و به انجام رساندن این پژوهش یاری‌رسان بوده‌اند کمال تشکر را داریم.

۷- منابع

- ۱- اسدزاده، آ.، حبیبی، م. ب.، زارع بهرام‌آبادی، م.، و فرهنگی، ع. (۱۴۰۰). مدل‌سازی معادلات ساختاری ویژگی‌های شخصیتی و تعارضات زناشویی با نقش میانجی‌گری ناگویی هیجانی. *زن و مطالعات خانواده*، ۱۴ (۵۴)، ۷-۳۲.
- ۲- اشرفیان لک، س.، و باقری، ن. (۱۳۹۹). مقایسه الگوهای ارتباطی خانواده و ویژگی‌های شخصیتی در زوجین متقاضی طلاق با افراد عادی. *سلامت اجتماعی*، ۸ (۱)، ۱۴-۲۴.
- ۳- امیرخسروی، آ.، بهرامی، ه.، و سعادت‌شامیر، ا. (۱۴۰۱). مدل ساختاری طلاق عاطفی در ارتباط با ناگویی هیجانی و بخشودگی بین فردی با نقش میانجی نارضایتی زناشویی در زنان. *فصلنامه علمی روان‌سنجی*، ۱۰ (۴۰)، ۷-۲۰.
- ۴- ایران‌دوست، ر.، سهرابی، ف.، ملیح‌الذاکرینی، س.، و آهی، ق. (۱۳۹۷). مدل علی روابط بین ناگویی هیجانی با عملکرد جنسی زنان با میانجی‌گری درماندگی روان‌شناختی و صمیمیت زناشویی. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۴ (۵۶)، ۵۳۱-۵۱۵.
- ۵- بحرینی، ز.، کشوری، ب.، و فرنام، ع. (۱۳۹۸). نقش پیش‌بینی‌کننده ناگویی هیجانی در رضایت و بخشش زناشویی در میان زنان دارای شخصیت ضداجتماعی. *سلامت اجتماعی*، ۶ (۲)، ۲۱۶-۲۰۸.

- ۶- بشارت، م. (۱۳۹۲). مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو: پرسشنامه، روش اجرا و نمره‌گذاری (نسخه فارسی). *روانشناسی تحولی (روانشناسان ایرانی)*، ۱۰ (۳۷)، ۹۰-۹۲.
- ۷- پارپایی، ر.، امیری، ح.، عارفی، م. (۱۴۰۱). الگوی معادلات ساختاری رضایتمندی زوجین بر اساس مؤلفه‌های شخصیتی پنج‌عاملی نشو با میانجیگری ارتباط مادر- فرزند. *نشریه علمی فرهنگی تربیتی زنان و خانواده*، ۱۷ (۶۰)، ۱۹۳-۱۷۹.
- ۸- پناهی، ا.، و فاتحی‌زاده، م. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی و کیفیت زندگی زناشویی در بین زوجین شهر اصفهان. *زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان)*، ۵ (۱)، ۱۵۵-۱۳۹.
- ۹- ترقی‌جاه، ص.، بهادری خسروشاهی، ج.، و خانجانی، ز. (۱۳۹۵). پیش‌بینی رضایت زناشویی زنان با ویژگی‌های شخصیتی و دین‌داری آن‌ها. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۲ (۲۲)، ۱۰۷-۱۲۷.
- ۱۰- جورابچی، س. م.، دوایی، م.، و مردانی‌راد، م. (۱۳۹۹). طراحی مدل تعهد زناشویی بر اساس مؤلفه‌های سلامت روانی، ویژگی‌های شخصیتی با میانجیگری رضایت جنسی در زوجین مراجعه‌کننده به مراکز خانه‌های سلامت شهر تهران. *فصل‌نامه علمی پژوهشی قرآن و طب*، ۵ (۱)، ۹۳-۱۰۹.
- ۱۱- چهره، ه.، ازگلی، گ.، ابوالمعالی، خ.، و نصیری، م. (۱۳۹۶). بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی بر اساس مدل پنج‌عامل بزرگ شخصیتی: مرور سیستماتیک. *دانشگاه علوم پزشکی کردستان*، ۲۲ (۵)، ۱۳۲-۱۲۱.
- ۱۲- حسینی، ا.، زهراکار، ک.، داورنیا، ر.، شاکرمی، م.، و محمدی، ب. (۱۳۹۴). رابطه‌ی تعهد زناشویی با ویژگی‌های شخصیتی. *دانشگاه علوم پزشکی سبزوار*، ۲۲ (۵)، ۷۸۸-۷۹۶.
- ۱۳- حضرتی، ز.، کجویی، م.، و بسطامی‌کتولی، م. (۱۴۰۰). نقش واسطه‌ای خودکارآمدی جنسی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی در زنان متأهل شهر تهران. *مجله پرستاری و مامایی*، ۱۷ (۱۹)، ۵۵۰-۵۳۹.
- ۱۴- حیدری، م. (۱۳۹۶). بررسی روابط چندگانه میان رضایت از زندگی، رضایت زناشویی و رضایت جنسی با بهبود کیفیت زندگی زناشویی زنان متأهل شهرستان آباء. *فصلنامه زن و جامعه*، ۸ (۳۲)، ۲۲۸-۲۰۵.
- ۱۵- خواجه، ف.، و خضری‌مقدم، ن. (۱۳۹۵). رابطه‌ی ناگویی هیجانی و مشکلات بین‌شخصی با رضایت زناشویی در پرستاران زن متأهل. *مجله پرستاری و مامایی*، ۱۴ (۷)، ۶۳۸-۶۳۰.
- ۱۶- رجبی، غ.، کاوه‌فارسانی، ذ.، امان‌الهی، ع.، و خجسته‌مهر، ر. (۱۳۹۷). شناسایی مؤلفه‌های کیفیت زناشویی زوج‌ها: یک پژوهش کیفی. *تحقیقات کیفی در علوم سلامت*، ۷ (۲)، ۲۱۳-۱۹۸.
- ۱۷- رضایی، س.، و دشت‌بزرگی، ز. (۱۳۹۷). پیش‌بینی رضایتمندی زوجین بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در مادران کودکان آهسته‌گام. *توانمندسازی کودکان استثنایی*، ۹ (۱)، ۱۲۳-۱۱۳.
- ۱۸- ریحانی، ر.، و سلیمانیان، ع. (۱۳۹۶). رابطه میان شخصیت و اعتقادات ناکارآمد با کیفیت زناشویی. *مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*، ۳ (۱)، ۶۵-۵۳.
- ۱۹- زارع‌درخشان، ا.، روشن‌چلسی، ر. (۱۳۹۹). رابطه بین رضایت جنسی، خودکارآمدی جنسی و شادکامی بر رضایت زناشویی: نقش میانجی ناگویی هیجانی. *روانشناسی بالینی و شخصیت*، ۱۸ (۱)، ۱۶-۱.
- ۲۰- سپاه‌منصور، م.، دلاور، ع.، و صفاری‌نیا، م. (۱۳۹۰). پیش‌بینی نگرش به شایعه از طریق ویژگی‌های شخصیتی، عواطف مثبت و منفی و بهزیستی روان‌شناختی. *پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی*، ۱ (۲)، ۱۲۲-۱۰۶.
- ۲۱- سعیدی، م.، و قاسمی، م. (۱۳۹۶). بررسی ناگویی هیجانی و تعارضات زناشویی در زنان در آستانه طلاق و متأهل. دومین کنگره بین‌المللی علوم انسانی، مطالعات فرهنگی، تهران، مرکز توانمندسازی مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه.

- ۲۲- شیخ‌الاسلامی، ع.، آذرنبور، س.، و محمدی، ن. (۱۳۹۴). پیش‌بینی کیفیت زندگی زنان متأهل بر اساس دانش و نگرش جنسی و صفات شخصیت. *سلامت و مراقبت*، ۱۷(۳)، ۲۶۹-۲۶۰.
- ۲۳- صادقی، م.، جاوید، س.، و شلانی، ب. (۱۳۹۸). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیت، سبک‌های دل‌بستگی و جهت‌گیری دینی در دانشجویان متأهل. *پژوهش در دین و سلامت*، ۵(۳)، ۳۱-۱۸.
- ۲۴- صدیقی، ف.، دوگانه‌ای فرد، ف.، و رضاخانی، س. (۱۳۹۸). پیش‌بینی رضایت زناشویی دانشجویان زن متأهل دانشگاه شهید بهشتی بر اساس مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیتی و هیجان‌خواهی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله‌ای آنان. *مجله دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۳(۱)، ۲۱۸۷-۲۱۹۶.
- ۲۵- طلوع تکمیلی ترابی، ن.، و کیلی، پ.، و فتاحی اندبیل، ا. (۱۳۹۹). رابطه صفات شخصیت و رضایت زناشویی بر اساس نقش میانجیگر جهت‌گیری مذهبی. *روانشناسی کاربردی*، ۱۴(۱)، ۹۹-۱۱۸.
- ۲۶- عباسی، ر.، و رسول‌زاده طباطبائی، ک. (۱۳۸۸). رضایت‌مندی زناشویی و تفاوت‌های فردی: نقش عوامل شخصیتی. *علوم رفتاری*، ۳(۳)، ۲۴۲-۲۳۷.
- ۲۷- عقیلی، س.، م.، و یزدانی، پ. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین ناگویی هیجانی، هیجان‌طلبی جنسی در زنان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی در شهر بجنورد در سال ۱۳۹۹. *پژوهش‌های میان‌رشته‌ای زنان*، ۲(۲)، ۶۲-۵۵.
- ۲۸- فیروزی، م.، و خرامین، ش. (۱۳۹۹). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیت و سبک‌های مقابله در افراد متأهل با روابط فرازناشویی. *ارمغان دانش*، ۲۵(۶)، ۸۵۱-۸۳۸.
- ۲۹- محمدزاده ابراهیمی، ع.، جمهری، ف.، و برجلی، ا. (۱۳۸۶). رابطه بین پنج عامل بزرگ شخصیتی روان‌آزرده خویی، برون‌گرایی، سازگاری، پذیرا بودن به تجارب و مسئولیت‌پذیری با رضایت‌مندی زناشویی. *روانشناسی تربیتی*، ۳(۹)، ۱۸۳-۱۶۷.
- ۳۰- مرادی، م.، کرمی‌نیا، ر.، حاتمی، ح.، و ابوالمعالی‌الحسینی، خ. (۱۳۹۷). بررسی رابطه متغیرهای سبک زندگی و ویژگی‌های شخصیتی با رضایت زناشویی زنان. *فرهنگی تربیتی زنان و خانواده*، ۱۳(۴۴)، ۱۳۰-۱۰۹.
- ۳۱- معاذی نژاد، م.، عارفی، م.، و امیری، ح. (۱۴۰۰). هم‌سنجی اثربخشی آموزش زوج‌ها بر اساس رویکرد درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد (اکت) و تصویرسازی ارتباطی (ایماگوتراپی) بر مدیریت تعارض زناشویی زوجین. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۴۵(۱۲)، ۲۱۲-۱۸۵.
- ۳۲- مؤید، ف.، حاجی علی‌اکبری مهریزی، س.، و حبیبی، م. (۱۳۹۷). نقش ناگویی هیجان در سازگاری زناشویی زنان متقاضی طلاق. *فصلنامه زن و مطالعات خانواده*، ۱۱(۴۲)، ۱۴۰-۱۲۵.
- ۳۳- هاشمی، ش.، عارفی، م.، کاکابرابی، ک.، و چهری، ا. (۱۴۰۱). نقش واسطه‌ای تنظیم هیجان، مدیریت تعارض و صمیمیت جنسی در رابطه سازگاری زناشویی و ویژگی‌های شخصیتی. *دست‌آوردهای روان‌شناختی*، ۲(۲۹)، ۲۵۰-۲۳۱.
- ۳۴- یوسفی، ن. (۱۳۹۰). بررسی شاخص‌های روان‌سنجی مقیاس کیفیت زناشویی، فرم تجدیدنظر شده (RDAS). *پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره (مطالعات تربیتی و روان‌شناسی)*، ۱(۲)، ۲۰۰-۱۸۳.
- 35- Ahmadi, L., Panaghi, L., Sadeghi, M. S., & Zamani Zarchi, M. S. (2020). The Mediating Role of Personality Factors in The Relationship between Family of Origin Health Status and Marital Adjustment. *Journal of Research and Health*, 10(4), 239-248.
- 36- Ali, I. (2019). Personality traits, individual innovativeness and satisfaction with life. *Journal of Innovation & Knowledge*, 4(1), 38-46.
- 37- Amato, P. R., & Hohmann- Marriott, B. (2007). A comparison of high- and low- distress marriages that end in divorce. *Journal of marriage and family*, 69(3), 621-638.
- 38- Bagby, R. M., Parker, J. D., & Taylor, G. J. (1994). The twenty-item Toronto Alexithymia Scale—I. Item selection and cross-validation of the factor structure. *Journal of psychosomatic research*, 38(1), 23-32.
- 39- Besharat, M. A. (2010). Relationship of alexithymia with coping styles and interpersonal problems. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 614-618.

- 40- Boudreaux, M. J., & Ozer, D. J. (2015). Five Factor Model of Personality, Assessment of. In J. D. Wright (Ed.), *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (Second Edition).
- 41- Brown, S., Fite, P. J., Stone, K., & Bortolato, M. (2016). Accounting for the associations between child maltreatment and internalizing problems: The role of alexithymia. *Child Abuse & Neglect*, 52, 20-28.
- 42- Brudek, P., Steuden, S., & Jasik, I. (2018). Personality traits as predictors of marital satisfaction among older couples. *Psychoterapia*, 185(2), 5-20.
- 43- Bulgan, G., & Çiftçi, A. (2017). Psychological adaptation, marital satisfaction, and academic self-efficacy of international students. *Journal of International Students*, 7(3), 687-702.
- 44- Busby, D. M., Christensen, C., Crane, D. R., & Larson, J. H. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: Construct hierarchy and multidimensional scales. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21(3), 289-308.
- 45- Chis, R. M. (2022). A critical review of the literature on the relationships between personality variables, parenting and marital satisfaction. *Postmodern Openings*, 13(1), 17-46.
- 46- Claxton, A., O'Rourke, N., Smith, J. Z., & DeLongis, A. (2012). Personality traits and marital satisfaction within enduring relationships: An intra-couple discrepancy approach. *Journal of Social and Personal Relationships*, 29(3), 375-396.
- 47- Costa, C. B. d., & Mosmann, C. P. (2021). Personality traits and marital adjustment: Interaction between intra and interpersonal aspects. *Paidéia (Ribeirão Preto)*, 31.
- 48- Cui, M., & Fincham, F. D. (2010). The differential effects of parental divorce and marital conflict on young adult romantic relationships. *Personal relationships*, 17(3), 331-343.
- 49- Donnellan, M. B., Conger, R. D., & Bryant, C. M. (2004). The Big Five and enduring marriages. *Journal of Research in Personality*, 38(5), 481-504.
- 50- Edwards, E. R., & Wupperman, P. (2017). Emotion regulation mediates effects of alexithymia and emotion differentiation on impulsive aggressive behavior. *Deviant behavior*, 38(10), 1160-1171.
- 51- El Frenn, Y., Akel, M., Hallit, S., & Obeid, S. (2022). Couple's Satisfaction among Lebanese adults: validation of the Toronto Alexithymia Scale and Couple Satisfaction Index-4 scales, association with attachment styles. *Journal of BMC psychology*, 10(1), 13-23.
- 52- George, L. K. (2010). Still happy after all these years: Research frontiers on subjective well-being in later life. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 65(3), 331-339.
- 53- Gong, M. (2007). Does status inconsistency matter for marital quality? *Journal of family issues*, 28(12), 1582-1610.
- 54- Guvensel, K., Dixon, A., Chang, C., & Dew, B. (2018). The relationship among gender role conflict, normative male alexithymia, men's friendship discords with other men, and psychological well-being. *The Journal of Men's Studies*, 26(1), 56-76.
- 55- Hesse, C., & Floyd, K. (2011). Affection mediates the impact of alexithymia on relationships. *Personality and Individual Differences*, 50(4), 451-456.
- 56- Hollist Cody S, Miller Richard B. (2005). Perceptions of attachment style and marital quality in midlife marriage. *Family Relations*, 54, 46-58.
- 57- Isma, M. N. P., & Turnip, S. S. (2019). Personality traits and marital satisfaction in predicting couples' attitudes toward infidelity. *Journal of Relationships Research*, 10, e13.
- 58- Jonason, P. K., Lyons, M., Bethell, E. J., & Ross, R. (2013). Different routes to limited empathy in the sexes: Examining the links between the Dark Triad and empathy. *Personality and individual differences*, 54(5), 572-576.
- 59- Kreitler, S. (2002). The psychosemantic approach to alexithymia. *Personality and Individual Differences*, 33, 393-407.
- 60- Karukivi, M., Hautala, L., Kaleva, O., Haapasalo-Pesu, K.M., Liuksila, P.R., Joukamaa, M., & Saarijärvi, S. (2010). Alexithymia is associated with anxiety among adolescents. *Journal of affective disorders*, 125(1-3), 383-387.
- 61- Killewald, A. (2016). Money, work, and marital stability: Assessing change in the gendered determinants of divorce. *American Sociological Review*, 81(4), 696-719.
- 62- Lawford, H. L., Astrologo, L., Ramey, H. L., & Linden-Andersen, S. (2020). Identity, intimacy, and generativity in adolescence and young adulthood: A test of the psychosocial model. *Identity*, 20(1), 9-21.
- 63- Lyvers, M., Pickett, L., Needham, K., & Thorberg, F. A. (2022). Alexithymia, fear of intimacy, and relationship satisfaction. *Journal of family issues*, 43(4), 1068-1089.
- 64- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2004). A contemplated revision of the NEO Five-Factor Inventory. *Personality and individual differences*, 36(3), 587-596.
- 65- Nall, M., & Aull, M. (2010). The Influence of personal characteristics: personality, culture and environment. CLD1-9-4H: 4.
- 66- Önder, N. (2012). *The mediating role of coping strategies in the basic personality traits-PTG and locus of control-PTG relationships in breast cancer patients* (Master's thesis, Middle East technical university).

- 67- Puşcaşua, A. I., & Usaci, P. (2016). The impact of alexithymia on interpersonal relationships in adolescence. *Romanian Journal of Experimental Applied Psychology*, 7(1), 321-325 .
- 68- Røysamb, E., Nes, R. B., Czajkowski, N. O., & Vassend, O. (2018). Genetics, personality and wellbeing. A twin study of traits, facets and life satisfaction. *Scientific Reports*, 8(1), 1-13.
- 69- Sayehmiri, K., Kareem, K. I., Abdi, K., Dalvand, S., & Gheshlagh, R. G. (2020). The relationship between personality traits and marital satisfaction: a systematic review and meta-analysis. *BMC psychology*, 8(1), 1-8.
- 70- Schuetz, S., & Multon, K. D. (2017). The Relationship of Alexithymia, Interpersonal Problems and Self-Understanding to Psychological Distress in College Students. *North American Journal of Psychology*, 19(1).
- 71- Serafini, G., Gonda, X., Pompili, M., Rihmer, Z., Amore, M., & Engel-Yeger, B. (2016). The relationship between sensory processing patterns, alexithymia, traumatic childhood experiences, and quality of life among patients with unipolar and bipolar disorders. *Child abuse & neglect*, 62, 39-50 .
- 72- Slatcher, R. B. (2010). Marital functioning and physical health: Implications for social and personality psychology. *Social and Personality Psychology Compass*, 4(7), 455-469 .
- 73- Smith, T. W., Uchino, B. N., MacKenzie, J., Hicks, A. M., Campo, R. A., Reblin, M., . . . Light, K. C. (2013). Effects of couple interactions and relationship quality on plasma oxytocin and cardiovascular reactivity: Empirical findings and methodological considerations. *International Journal of Psychophysiology*, 88(3), 271-281 .
- 74- Spikic, S., & Mortelmans, D. (2021). A Preliminary Meta-analysis of the Big Five Personality Traits' Effect on Marital Separation. *Journal of Divorce & Remarriage*, 62(7), 551-571.
- 75- Spitzer, C., Siebel-Jürges, U., Barnow, S., Grabe, H. J., & Freyberger, H. J. (2005). Alexithymia and interpersonal problems. *Psychotherapy and psychosomatics*, 74(4), 240-246.
- 76- Taylor, G. J., Bagby, M., & Parker, J. D. A. (1997). Disorders of affect regulation: alexithymia in medical and psychiatric illness. Cambridge: Cambridge University Press.
- 77- Troxel, W. M. (2006). *Marital quality, communal strength, and physical health* (Doctoral dissertation, University of Pittsburgh).
- 78- Yılmaz, F. A., & Avci, D. (2022). The relationship between personality traits, menopausal symptoms, and marital adjustment. *Health Care for Women International*, 43(10-11), 1142-1157.
- 79- Zhaoyang, R., Martire, L. M., & Stanford, A. M. (2018). Disclosure and holding back: Communication, psychological adjustment, and marital satisfaction among couples coping with osteoarthritis. *Journal of Family Psychology*, 32(3), 412.

Predicting the Quality of Women's Marital Relationships Based on Personality Traits and Emotional Malaise

Razia Elsadat Makian^{*1}, Samira Karmi², Ansieh Abkar³

1. M.A in Counseling, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)

r.s.mk92@gmail.com

2. Instructor, Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Imam Javad Institute of Higher Education. Yazd, Iran.

sami_k67@yahoo.com

3. Psychology expert, Faculty of Humanities, Imam Javad Institute of Higher Education. Yazd, Iran.

ensiyeabkar1375@gmail.com

Abstract

The present study aimed to predict the quality of women's marital relationships based on personality traits and emotional Alexithymia. The correlational research method was predictive and its statistical population included all married women who were housewives in Yazd city and 333 sample were selected voluntarily. five personality traits (NEO) and Busby et al.'s Marital Quality Scale (RDAS) were measured to collect data from the Toronto alexithymia questionnaire. In addition, Pearson's correlation and stepwise regression were used to analyze the data. Based on the results, the personality traits of extroversion, conscientiousness, and openness to experience positive and irritability and emotional ataxia negatively predict the quality of women's marital relationships. Furthermore, the personality traits of extroversion, irritability, conscientiousness, openness to experience, and emotional ataxia can predict the quality of marital relationships of housewives.

Keywords: Marital relationship quality, Emotional ataxia, Personality traits.

This Journal is an open access Journal Licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License

(CC BY 4.0)